

## **Del I**

**Sørlandet Sykehus HF'S (SSHF), andre forhold som knyttes til avtalen mellom partene**

## Del I

### Andre forhold som aktiveres mellom partene som en del av kontraktsforholdet mellom utleier og leietaker

#### 1 Definisjoner –

Leietaker er Sørlandet sykehus ved administrerende direktør. Leietakers oppdragsgivere, leietakere og brukere regnes som tredjemenn i relasjon til denne kontrakt.

Utleier er eier av modulbygget.

I enkelte av kapitlene viser vi til dokumenter som knyttes til NS8407. Dette er utelukkende gjort av praktiske årsaker siden regelverket er tilsvarende i disse tilfellene.

#### 2 Møter

##### 2.1 Mellom utleier og leietaker

Referat føres av leietaker eller den han utpeker.

#### 3 Utleiers forsikring

Tingsforsikringen skal gjelde inntil alle arbeider vedrørende hele bygget, anlegget og/eller prosjektet er overtatt av leietaker.

Utleiers forsikringer skal være i henhold til NS 8407 pkt 8 og skal innen 14 dager etter kontraktssinngåelse dokumenteres ved utfylling av vedlagte formularer;

Blankett 2 - NS 8407 Forsikringsattest tingsforsikring og

Blankett 3 - NS 8407 Forsikringsattest ansvarsforsikring.

#### 4 Kontraksmedhjelpere

##### 4.1 Plikter

Utleier kan ikke ha flere enn to ledd underentreprenører i kjede under seg. Leietaker kan samtykke til flere ledd dersom det på grunn av uforutsette omstendigheter er nødvendig for å få gjennomført kontrakten.

Utleiers bruk av enkeltpersonforetak skal godkjennes skriftlig av leietaker. Leietaker kan bare nekte godkjenning der han har saklig grunn. Leietaker vil som hovedregel kreve at enkeltpersonforetak som skal godkjennes driver reell næringsvirksomhet, fører regnskap og sender inn mva-oppgaver 6 ganger per år.

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank.

Ved inngåelse av kontrakter om underentreprise, skal utleier i henhold til forskrift om offentlig anskaffelser innhente skatteattest, jf. forskrift om offentlige anskaffelser. Kravet gjelder ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på NOK 500.000 eks. mva. Utleier skal på forespørsel og uten ugrunnet opphold kunne fremlegge ovennevnte dokumentasjon.

Utleier skal ikke engasjere underentreprenører for å utføre arbeid under denne kontrakten som er i en situasjon som nevnt i forskrift om offentlige anskaffelser § 24-2.

Utleier skal til en hver tid holde leietaker orientert om kontaktopplysninger til underleverandørene sine og hvem som har signaturrett for disse.

Alle avtaler utleier inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

## 4.2 Sanksjoner

Brudd på ovennevnte plikter gir leietaker rett til å kreve at forholdet rettes opp, om nødvendig ved skifte av underentreprenør/leverandør, innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra leietaker. Det samme gjelder dersom opplysningene i skatteattesten viser at underentreprenøren/leverandøren ikke har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. Omkostningene som følge av heving av underentreprenørens avtale, skal bæres av utleier.

Ved mislighold av ovennevnte plikter, kan leietaker gjennom utleier nekte den aktuelle underentreprenøren og dennes ansatte tilgang til byggeplassen.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av leietaker som grunnlag for heving.

Alle avtaler utleier inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

## 5 Kvalitetssikring

Utleier skal ha og følge et styringssystem og en kvalitetsplan som tilfredsstillende deler av NS-EN ISO 9001: 2008 "Systemer for kvalitetsstyring.

- Krav": Pkt 4 System for kvalitetsstyring –
- Krav, pkt 5 Ledelsens ansvar,
- pkt 6 Ressursstyring ,
- pkt 8 Målinger, analyse og forbedringer.

Styringssystemet skal også tilfredsstillende NS-EN-ISO 14001:2004

- pkt 4 Krav til miljøstyringssystem, eller tilsvarende krav i andre miljøstandarder.

## 6 Forhold på byggeplassen

### 6.1 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Utleier skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, leietakerens SHA-plan og koordinators anvisninger.

Utleier plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter.

Relevante deler av leietakers SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom utleiers internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Utleier skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko, se for øvrig krav i SHA-planen.

Ved brudd på ovennevnte plikter har leietaker rett til å stanse arbeidene i den utstrekning leietaker anser det nødvendig.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av leietaker som grunnlag for heving. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan leietaker heve selv om utleier retter

forholdene. Leietaker kan på samme måte kreve at utleier skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for leietaker

## 6.2 HMS-kort

Alle arbeidstakere skal, lett synlig, bære gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol aksepteres ikke som HMS-kort. Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort, skal utleier vise bort fra byggeplassen.

## 6.3 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til ligningsloven § 5-6.

Utleier er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Utleier skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt leietaker som følge av at utleier ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet, er utleiers ansvar og skal betales av ham.

## 6.4 Krav om faglærte håndverkere

Minimum 40% av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) skal utføres av arbeidere med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning. I enkeltpersonforetak uten ansatte, gjelder kravet om slik fagopplæring for eier.

Utleier skal redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden.

Leietakeren kan stanse arbeidet dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra leietakeren.

## 6.5 Krav til lønns- og arbeidsvilkår – sosial dumping

Utleier er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Utleier plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører og innleide. Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønsslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Utleier og hans kontraktsmedhjelpere kan søke leietaker om at utsendte arbeidstakere kan gjennomsnittsberegne arbeidstiden iht arbeidsmiljøloven § 10-5.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal utleier rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør, herunder bemanningsselskaper, er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som

følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. av 4. juni 1993 § 13, skal gjelde i begge disse tilfellene.

Leietaker har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for arbeidsgiveren som betaling av leie. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert.

Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos utleier kan påberopes av leietakeren som grunnlag for heving, selv om utleieren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet, herunder bemanningsselskaper, kan leietaker på samme måte kreve at utleier skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for leietakeren.

Alle avtaler utleier inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

### 6.6 Ytre miljø - Tropisk tømmer og fredet skog

Som følge av at leietaker ikke skal ha regnskogmateriale eller materiale fra fredet skog i sine bygg eller på sine byggeplasser, og som følge av manglende pålitelige sertifiseringsordninger for trevirke, skal utleier planlegge og utføre kontraktarbeidet slik at tropisk trevirke ikke blir benyttet eller forefinnes på byggeplass.

Utleier kan søke leietakeren om unntak fra dette. Vedlagt søknaden skal følge dokumentasjon fra pålitelig, uavhengig tredjepart om opprinnelsesland og tresort, samt forsikring om at trevirket ikke kommer fra regnskog eller fredet skog. Leietakeren avgjør etter eget skjønn om unntak skal gis, og gjør særskilt oppmerksom på at unntak ikke kan påregnes.

Aksept av utleiers tilbud anses ikke som et meddelt unntak etter denne bestemmelse.

Dersom det på tross av bestemmelsene ovenfor, i kontraktsarbeidet eller på byggeplass, finnes eller kan finnes trevirke fra regnskog, fredet skog eller tropisk trevirke som ikke er godkjent av leietaker, er dette å anse som en mangel som kan kreves rettet for utleiers regning, uavhengig av kostnadene ved slik retting. Leietaker kan i tillegg kreve dekket sitt tap som følge av mangelen. For øvrig gjelder kontraktens misligholdssanksjoner.

### 6.7 Ytre miljø - Isolerglassruter, miljøskadelige stoffer og kjemikalier, avfallsregnskap

Leietakeren kan kreve dagmulkt av utleier dersom han misligholder sine plikter mht

- å sikre at leverandører av isolerglassruter til byggeprosjektet deltar i et retursystem for kasserte PCB-holdige isolerglassruter, jf. avfallsforskriften av 01.06.04 nr. 930 kapittel 14
- benytter miljøskadelige stoffer og kjemikalier som burde vært erstattet med ikke skadelige stoffer

Leietaker i tillegg kreve dagmulkt dersom utleier misligholder sine plikter mht

- levering av avfallsrapporter månedlig og sluttrapport kildesortering.

For punkt a) til c) ovenfor vil dagmulkt først være aktuelt dersom forholdet ikke er rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra leietaker.

Mulktten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulktten per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, (årsleien multiplisert med faktor 10)men ikke mindre enn NOK 1.500. Mulktten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlatelse av å rette forholdet innen fristens utløp anses som vesentlig mislighold og kan påberopes av leietaker som grunnlag for heving i en periode på 1 måned etter fristens utløp. For mislighold av ovennevnte plikter der misligholdet ikke kan rettes, påløper en bot på NOK 10.000 per mislighold.

### 6.8 Ytre miljø - Mangelfull avfallshåndtering

Dersom prosjektets og myndighetenes krav til avfallshåndtering ikke nås **kan leietakeren fastsette en mulkt oppad begrenset til NOK 150.000**, som fordeles på entreprenørene i prosjektet etter leietakerens skjønn. Medfører ikke-oppfyllelse av kravene at SSHF ilegges tvangsmulkt, jf. avfallsforskriften § 18-6, vil differansen mellom tvangsmulkten og NOK 150.000 også fordeles på entreprenørene etter utleiers skjønn.

## 6.9 Ytre miljø - Pliktig medlemskap i returordning for emballasje

En norsk entreprenør (merverdiavgiftsregistrert i Norge) skal senest ved kontraktsinngåelsen fremlegge dokumentasjon (medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende ordning) for at han er medlem i en miljømessig forsvarlig returordning for sluttbehandling av emballasje eller oppfyller forpliktelsen gjennom tilsvarende egen returordning. Dersom utleier er av den oppfatning at han ikke kommer til å benytte emballasje, skal han senest ved kontraktsinngåelsen sende en skriftlig erklæring til leietakeren om dette.

## 6.10 Bytte av nøkkelpersonell

Utleier kan ikke uten leietakers skriftlige samtykke skifte ut sin prosjektleder, anleggsleder, prosjekteringsleder eller personer som ble evaluert i forbindelse med tildeling av kontrakten eller avtalt som erstatning for slik person. Leietaker kan bare nekte samtykke dersom han har saklig grunn. Leietaker skal svare innen rimelig tid etter han har mottatt forespørsel om samtykke. Ved bytte av personell kan leietaker i rimelig utstrekning kreve kostnadsfri overlapping.

Dersom slikt personell, uten skriftlig samtykke skiftes ut, på tross av at leietaker har saklig grunn til å nekte, betales en dagmulkt på NOK 10.000 per dag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av leietaker. Dagmulkt påløper uansett ikke der leietaker har unnlatt å påberope seg kontraktsbrudd uten ugrunnet opphold etter at han ble kjent med personskiftet.

Samlet dagmulktsansvar etter denne bestemmelse er begrenset til 10% av kontraktssummen, maksimalt NOK 300.000. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

## 7 Leietakers rett til å føre kontroll

### 7.1 Innsynsrett

Leietaker har rett til å føre kontroll med utleiers oppfyllelse av kontraktsforpliktelsene.

Leietaker, eller den som er bemyndiget av leietaker, skal ha rett til innsyn i utleiers kvalitets-, internkontroll (HMS) og miljøstyringssystem og de deler av styringssystemet for øvrig og regnskap, som kan ha betydning for utleiers oppfyllelse av kontrakten.

Innsynsretten omfatter revisjon ved intervjuer, inspeksjon, kontroll og dokumentgjennomgåelse. Utleier skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at leieobjektet er tatt i bruk.

Utleier skal sikre at leietaker har tilsvarende innsynsrett hos utleiers direkte og indirekte kontraktsmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for utleiers evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor leietakeren.

### 7.2 Pliktig medlemskap i StartBANK

Utleier skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID. Det samme gjelder for eventuelle underentreprenører. StartBANK medlemskapet skal inkludere SKAV-fullmakt.

### **7.3 Leietakerens rett til å innhente opplysninger**

Leietakeren skal ha fullmakt fra utleier og underleverandør(er) til et ubegrenset antall ganger å innhente opplysninger om de forhold som er angitt i fullmakt til innhenting av opplysninger om skatte- og avgiftsforhold mm.

De rettigheter og plikter som fremgår av fullmakten, skal gjelde fra signering av fullmakten og frem til seks måneder etter at leieobjektet er tatt i bruk.

### **8 Forskudd**

Et eventuelt avtalt forskudd til utleier vil ikke bli utbetalt før godkjent sikkerhet er stillet, jf. Blankett 4 - NS 8407 Bankgaranti for kontraktsforskudd.

### **9 Generelle betalingsbestemmelser**

Faktura og kreditnota skal sendes elektronisk til SSHFs fakturamottak.

### **10 Leietakers brukstakelse**

Brukstakelsesforretning skal gjennomføres til avtalt tid.

### **11 Forsinkelse**

Avtalt tidspunkt for leietakers brukstakelse er dagmulktbelagt.

#### **11.1 Dagmulktbelagte frister**

Kontraktssummen defineres slik: 10x årsleien inklusive mva.

Utleiers frist til å utarbeide og fremlegge fremdriftsplan og til å revidere fremdriftsplanen, er dagmulktbelagt. Det samme er frist for igangsetting av arbeid på byggeplass, frist for tett bygg, frister for overlevering av FDV-dokumentasjon (byggningsinformasjonsmodell, 2D tegninger, anvisninger teknisk avdeling hos leietaker trenger for å drifte modulbygget), samt frist for leietakers brukstakelse. (Kan skje når kommunen har gitt ferdigattest).

#### **11.2 Dagmulktens størrelse**

Dagmulkten, ved overskridelse av fristene, fristen for igangsetting av arbeid på byggeplass og frister for overlevering av FDV-dokumentasjon, er NOK 1.500 per hverdag.

Dagmulkten ved overskridelse av frist for leietakers brukstakelse er 1 promille av hele kontraktssummen.

### **12 Oppsigelse**

Leietaker kan si opp kontrakten uten å betale erstatning i de tilfeller som er nevnt i forskrift om offentlige anskaffelser § 28-3.

### **13 Rettigheter til prosjektmateriale**

Følgende er avtalt vedrørende byggningsinformasjonsmodellen:

*Sykehusbygg HF, det aktuelle helseforetaket og helseregionen (RHFene) (heretter Helseforetakene) skal, uavhengig av organisasjonsform i det aktuelle prosjektet, inneha eiendomsretten, herunder alle immaterielle og materielle rettigheter til ethvert resultat som fremkommer i forbindelse med prosjektet. Dette gjelder*



*eksempelvis, alle digitale data, inkludert data som ligger i eller er tilknyttet bygningsinformasjonsmodellen for prosjektet (BIM), herunder beregninger, simuleringer, databaser, objektbiblioteker og FDV-dokumentasjon og alle andre leveranser tilknyttet prosjektet som er utviklet og/eller fremskaffet av de prosjekterende, entreprenørene og/eller andre leverandører i prosjektet, herunder deres underleverandører (samlet betegnet som leverandørene). Rettighetene omfatter også rett til endring og videreoverdragelse, jf lov om opphavsrett til åndsverk m.v. 12. mai 1961 nr. 2 (åndsverkloven) § 39b.*

*Rettighetene som er angitt i avsnittet rett ovenfor gjelder ikke fabrikkspesifikt materiale som er eid av leverandørene forut for starten av det aktuelle prosjektet (fabrikatspesifikt materiale). Helseforetaket får en tidsubegrenset, vederlagsfri og ikke-eksklusiv rett til å utnytte hele eller deler av fabrikkspesifikt materiale (disposisjonsrett), herunder rett til å bruke, kopiere, modifisere og videreutvikle fabrikkspesifikt materiale, enten selv eller ved hjelp av tredjepart. Helseforetakene har rett til å gi tilsvarende disposisjonsrett til enhver annen virksomhet innen helsesektoren.*

*Helseforetakene kan hver for seg benytte de rettigheter som er angitt ovenfor.*

*Alt digitalt materiale i prosjektet skal overleveres Helseforetakene, etter nærmere anvisning, både på tilgjengelige standardiserte formater og på originalformatet.*

Leietaker har rett til å gjøre datarapport fra grunnundersøkelser tilgjengelige for allmennheten.

## **14 Misligholdt kontraktsforpliktelse - konsekvens for senere konkurranser**

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil kunne bli nedtegnet og få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen.

## **15 Reklame og kontakt med media**

### **15.1 Reklame**

Dersom utleier eller hans kontraktsmedhjelpere for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget, utover å oppgi oppdraget som generell referanse, skal dette forelegges leietaker på forhånd.

Det er ikke tillatt til å drive reklame eller PR for eget firma på byggeplass eller på byggeplassskilt.

### **15.2 Kontakt med media**

All kontakt med media skal håndteres av leietaker

## **16 Lover, forskrifter og andre offentlige vedtak/Offentlige vedtak**

Utleieren skal overta rammetillatelsen innhentet av leietaker og føre denne videre. Utleier må derfor engasjere ansvarlig søker for alt søknadsarbeid etter at rammetillatelse er gitt. Leietaker betaler offentlige avgifter for rammetillatelse. Øvrige avgifter til det offentlige betales av utleier.

## **17 Etisk handel**

Utleier skal respektere grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Varer og materialer, som leveres til leietakeren, skal være fremstilt under forhold som er forenlige med kravene angitt nedenfor. Kravene bygger på sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet.

Dersom utleier bruker underleverandører for å oppfylle kontrakten, plikter utleier å videreføre og bidra til etterlevelse av kravene hos sine underleverandører.

### **17.1 Forbud mot barnarbeid i strid med nasjonal og internasjonal lovgivning (ILOs kjernekonvensjoner 138 og 182)**

- Barn under 15 år (14 eller 16 år i visse land) skal ikke utføre noen typer arbeid som er til hindring eller skade for deres utdanning og/eller utvikling.
- Barn under 18 år skal ikke arbeide nattskift, eller utføre noen typer arbeid som vil sette deres sikkerhet, fysiske og/eller mentale helse i fare.
- Barn har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid.

### **17.2 Forbud mot tvangsarbeid (ILOs kjernekonvensjoner 29 og 105)**

- Tvangsarbeid eller ufrivillig arbeid skal ikke forekomme i noen form for, herunder også som et middel for opplæring, straff eller for å fremme disiplin.
- Arbeidstakere skal ikke måtte levere depositum eller identifikasjonspapirer til arbeidsgiver.
- Arbeidstakere er fri til å avslutte arbeidsforholdet etter en rimelig oppsigelsestid.

### **17.3 Forbud mot diskriminering (ILOs kjernekonvensjoner 100 og 111)**

- Arbeidstakere skal ikke forskjellsbehandles på grunnlag av kjønn, rase, hudfarge, religion, politisk oppfatning, nasjonal opprinnelse, sosial status, fagforeningsarbeid eller personlige forhold, i arbeidssituasjoner eller i tilgang til arbeid.
- Lønnen skal være lik for likt arbeid, uavhengig av kjønn.

### **17.4 Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)**

- Arbeidstakere og arbeidsgivere har rett til å danne, eller slutte seg til de organisasjoner de selv måtte ønske, og til å drive kollektive forhandlinger og dele innholdet.
- All aktivitet i forhold til denne organiseringen skal skje helt uten represalier eller andre former for forulemping for deltakerne.
- Arbeidsgiver må på ingen måte hindre arenaer for møter og kollektive forhandlinger.
- Der organisasjonsfriheten og retten til kollektive lønnsforhandlinger er begrenset ved nasjonal lov, skal arbeidsgiver legge til rette for, og ikke hindre, parallelle mekanismer til fri og uavhengige organisering og forhandling.

### **17.5 Utleier plikter å påse at produksjon av ytelser regulert til denne kontrakten skjer i henhold til produksjonslands nasjonale lovgivning:**

Nasjonal lovgivning der produksjon finner sted skal etterleves. Av særlig relevante forhold fremheves

- 1) lønns- og arbeidstidsbestemmelser;
- 2) helse, miljø og sikkerhet;
- 3) regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter; samt
- 4) lovfestede forsikringer og sosiale ordninger

### **17.6 Oppfølging**

Utleier er forpliktet til å etterleve punkt 17.1 til 17.5 i egen virksomhet og i leverandørkjeden. På oppfordring fra leietakeren skal dette dokumenteres ved:

- Egenrapportering og/eller
- Oppfølgingsamtaler og/eller
- En uavhengig parts kontroll av arbeidsforholdene<sub>1</sub> og / eller
- 3.-partssertifisering som SA8000 eller tilsvarende

Leietaker, eller den leietaker bemyndiger, har rett til å gjennomføre annonserte eller uannonserte kontroller hos en eller flere aktører i leverandørkjeden i kontraktsperioden. I tilfelle kontroll, plikter

leverandør å oppgi navn og kontaktopplysninger på underleverandør(er). Kontaktopplysninger behandles konfidensielt.

Utleier har bevisbyrden for at de varer og materialer som leveres ikke innebærer et brudd på punkt 17.1 til 17.5 ovenfor.

Ved mislighold av ovennevnte forpliktelser kan leietaker kreve at utleier retter de påpekte manglene innen en rimelig frist fastsatt av leietaker. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten leietaker bestemmer. Dersom bruddet har skjedd hos underleverandør, kan leietaker kreve at utleier skifter ut underleverandøren. Dette skal skje uten kostnad for leietaker.

Dersom utleier blir klar over forhold i strid med kontrakten, skal utleier rapportere dette til leietaker uten ugrunnet opphold.

Manglende utbedring er å anse som et vesentlig mislighold av ovennevnte plikter og kan påberopes av leietaker som grunnlag for heving.

## **18 Opsjoner**

Utløsning av opsjoner etter kontraktsinngåelse, medfører ingen endring av kontraktsbestemmelsene.

## **19 Lærlingeklausul**

Det er et krav at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet. Kravet kan oppfylles av utleier eller en eller flere av hans underentreprenører.

Arbeidstimene utført av en eller flere lærlinger, jf opplæringslova § 4-1, skal utgjøre minimum 5 % av arbeidstimene knyttet til produksjon i utførende fag (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) på prosjektet regnet frem til overtakelse.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning eller tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land.

Utleier skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Kravet gjelder ikke for arbeider som det ikke eksisterer lærlingeordning for, eller arbeider som ikke er egnet ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet. Kravet gjelder heller ikke dersom utleier kan dokumentere at det i rimelig omfang er annonsert etter lærlinger, og at en fylkeskommune eller annen relevant institusjon etter en konkret henvendelse fra utleier, ikke har sett seg i stand til å formidle lærlinger.

## Blankett 2 - NS 8407 Forsikringsattest tingsforsikring FORSIKRINGSATTEST

### Tingsforsikring i overensstemmelse med NS 8407 pkt 8.1

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at tingsskadeforsikring er tegnet i overensstemmelse med NS 8407 pkt 8.1 og med nedenfor angitte polisenummer, forsikringssted, forsikringssum, forsikringstid og forsikringsvilkår.

Forsikringsselskapet kan i forsikringstiden bli fri sitt ansvar etter denne forsikringsattest

1. ved å varsle SSHF minimum 30 dager før opphør av forsikringsdekningen dersom den sies opp eller av annen grunn faller bort.
2. ved at SSHF mottar en tilsvarende og tilfredsstillende forsikringsattest som den foreliggende fra det forsikringsselskap som overtar forsikringsdekningen.

\*\*\*

#### Forsikringstaker:

(Utleier)

Navn:.....

Adresse:.....

Organisasjonsnr: .....

#### Medforsikret: SSHF

Forsikringsbevis nr: .....

Forsikringssted: .....

Prosjektnummer og navn: .....

Byggets adresse: .....

Forsikringssum: .....

*Forsikringen er dekket på 1. risikovilkår. Forsikringsgiver påtar seg ikke risikoen for at forsikringssummen er dekkende.*

**Forsikringstid:** Forsikringen gjelder inntil kontraktarbeidet er overtatt av leietakeren.

#### Forsikringen omfatter:

- Materialer, prosjekteringsdokumenter og det som til enhver tid er utført av kontraktsgjenstanden.
- Materialer og prosjekteringsdokumenter leietakeren har betalt forskudd for.
- Materialer og prosjekteringsdokumenter leietakeren har overgitt i utleierens besittelse.

#### Forsikringens dekningsfelt:

Forsikringen er dekket etter følgende vilkår .....

(f.eks. Forsikringsselskap NN`s Prosjektforsikringsvilkår av 2016), som inneholder følgende generelle unntak:

1. Skade som direkte eller indirekte har sammenheng med krig, opprør eller alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.
2. Atomskade - uansett årsak - fra atomsubstans, dog ikke skade forårsaket av radioisotoper som i henhold til lov er tillatt brukt.
3. Skade som skyldes setning i grunn eller svikt i fundament.
4. Skade ved svinn og underslag

Overfor SSHF som medforsikret vil ikke andre unntak fra forsikringsdekning enn de som uttrykkelig fremgår av denne forsikringsattest bli gjort gjeldende.

\*\*\*

Forsikringsselskapet aksepterer norsk rett og verneting i Norge (Kristiansand tingrett eller annet verneting som utleieren må akseptere) for eventuell tvist som involverer forsikringsselskapet og relaterer seg til aktuell kontrakt.

.....  
Sted/Dato Forsikringsselskap

.....  
Underskrift

**Blankett 3 - NS 8407 Forsikringsattest ansvarsforsikring  
FORSIKRINGSATTEST  
Ansvarsforsikring i overensstemmelse med NS 8407 pkt 8.2**

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at ansvarsforsikring er tegnet i overensstemmelse med NS 8407 pkt 8.2 og de nedenfor angitte krav. Forsikringsselskapet kan i forsikringstiden bli fri sitt ansvar etter denne forsikringsattest

1. ved å varsle SSHF minimum 30 dager før opphør av forsikringsdekningen dersom den sies opp eller av annen grunn faller bort.
2. ved at SSHF mottar en tilsvarende og tilfredsstillende forsikringsattest som den foreliggende fra det forsikringsselskap som overtar forsikringsdekningen.

\*\*\*

**Forsikringstaker**

Forsikringsselskapet bekrefter at

.....(utleieren)

organisasjonsnr: .....har tegnet ansvarsforsikring.

Forsikringspolise nr. ....

**Forsikringssum**

Forsikringssummen utgjør minst 150 G per skadetilfelle.

**Forsikringstid**

Forsikringen gjelder inntil alt kontraktarbeid, herunder reklamasjonsarbeid, er utført.

**Forsikringens omfang**

Det er inngått kontrakt mellom SSHF og utleieren om bygging/ombygging/påbygging av.....

Prosjekt nr: .....

Adresse: .....

Forsikringen dekker erstatningsansvar for skade og økonomisk tap som utleieren og dennes kontraktsmedhjelpere kan påføre leietakerens eller tredjemanns person og ting i forbindelse med gjennomføringen av kontrakten.

**Forbehold**

Forsikringselskapet bekrefter at forsikringsavtalen ikke inneholder bestemmelser:

- Som reduserer leietakerens rett til å kreve forsikringsoppgjør direkte fra selskapet, eller
- Som kan redusere leietakerens krav på grunn av sikredes forhold **etter** at forsikringstilfellet er inntrådt, eller
- Som reduserer skadelidtes rettigheter overfor forsikringselskapet i forhold til det som følger av FALs deklarasjoniske bestemmelser.

\*\*\*

Forsikringselskapet aksepterer norsk rett og verneting i Norge (Kristiansand tingrett eller annet verneting som utleieren må akseptere) for eventuell tvist som involverer forsikringselskapet og relaterer seg til aktuell kontrakt.

.....  
Sted/Dato Forsikringselskap

.....  
Underskrift

**Blankett 4 - NS 8407 Bankgaranti for kontraktsforskudd**  
**Bankgaranti for kontraktsforskudd**

Garanti nr.....

Ifølge ordre og for regning av

.....  
som utleier/leverandør organisasjonsnr: .....stiller vi oss som  
selvskyldnerkausjonist like overfor SSHF som leietaker, i anledning av at det på kontrakt av  
...../..... 20 ..... mellom forannevnte  
som gjelder prosjektnr..... bygg.....  
kontraktnr..... navn.....  
ytes et forskudd på kontraktsvederlaget med  
kr .....ink. mva

Beløpet i bokstaver

Garantien gjelder for utleierens plikt til tilbakebetaling av forskuddet, herunder morarenter og inndrivelsesomkostninger ved mislighold relatert til den aktuelle tilbakebetaling.

Garantien gjelder inntil forskuddet er avregnet i tråd med avtalen mellom SSHF og utleieren.

Garantisten aksepterer norsk rett og verneing i Norge (Kristiansand tingrett eller annet verneing som utleieren må akseptere) for eventuell tvist som involverer garantisten og relaterer seg til aktuell kontrakt.

..... den ...../.....20 .....

.....  
Underskrift



**Blankett 5 - NS 8407 Fullmakt**

**[Firmanavn på leverandør/underleverandør]** (org. nr. [org nr]) (mailadresse [mailadresse]) gir herved  
SSHf – organisasjonsnr 983 975 240

: Prosjekt [kontraksnummer] Fullmakt gyldig til [dato]  
fullmakt til et ubegrenset antall ganger i den periode fullmakten gjelder for, å innhente opplysninger om

1. våre skatte- og avgiftsmessige forhold, begrenset til opplysninger som fremgår av skjemaet "Informasjon om skatte- og avgiftsforhold" (se vedlegg) og skjema for attest om restanser på skatt/avgift mv - RF-1244, (skatteattesten);
2. innrapporteringer på RF-1199 (både Del 1 og Del 2) til Sentralskattekontoret for Utenlandssaker vedrørende oppdraget; og
3. hvilke arbeidstakere som det er innrapportert lønn på i a-meldingen;

Fullmakten gjelder alle opplysninger som er taushetsbelagte etter forvaltningsloven § 13, merverdiavgiftsloven § 13-2, ligningsloven § 3-13, skattebetalingsloven § 3-2, a-opplysningsloven § 7 og folkeregisterloven § 13. For det tilfelle at ovennevnte bestemmelser i fullmaktens gyldighetsperiode erstattes av ny/nye bestemmelser, skal fullmakten også gjelde alle opplysninger som er taushetsbelagte etter den/de nye bestemmelser.

Den som blir gjort kjent med nevnte taushetsbelagte opplysninger, har selv plikt til å bevare taushet om disse opplysningene. Overtredelse av taushetsplikten kan medføre straff etter straffeloven (1902) § 121 og straffeloven (2005) § 209.

Fullmakten gjelder fra dato for undertegning og frem til seks måneder etter at kontrakten er ferdigstilt. SSHf gis herved fullmakt til i sin forespørsel om informasjon i henhold til denne fullmakt å bekrefte at forespørselen skjer innenfor fullmaktens gyldighetsperiode.

Det samtykkes i at SSHf kan sende forespørsel om informasjon etter denne fullmakt (inkludert fullmakten med vedlegg) samt annen relevant informasjon i kryptert e-post til den som skal fremskaffe informasjonen. Videre samtykkes det i at den som skal fremskaffe informasjonen kan sende denne i kryptert e-post til SSHf. Som kryptert e-post regnes også e-post som ikke selv er kryptert, men hvor den sensitive informasjonen fremgår av kryptert vedlegg til e-posten.

Som vedlegg til denne fullmakt følger fargekopi av pass, bankkort, førerkort eller nasjonalt ID-kort (sistnevnte for statsborgere innen EU/EØS/EFTA). (Legitimasjonen og kopien må tydelig vise bilde, navn, fødselsdato og signatur).

Det bekreftes at denne fullmakten  
Innebærer et frivillig, uttrykkelig  
og informert samtykke til  
opphevelse av taushetsplikten.  
[Sted], den [dato]  
[Firmanavn på  
leverandør/underleverandør]  
Signatur  
[Navn på den/de som  
undertegner. Vedkommende må  
ha signatur eller prokura og  
denne må fremgå av  
Foretaksregisteret/Enhetsregister  
et.]